

VAN MENS TOT MENS

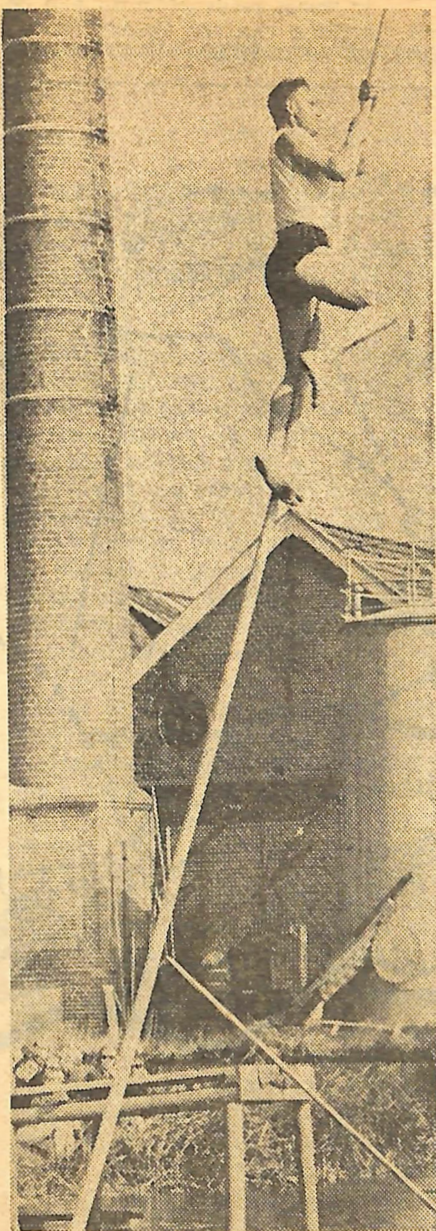
LEDENORGaan VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK 'HUMANITAS'

NUMMER 3 - VEERTIENDE JAARGANG - JUNI 1966

HET ZOEKEN NAAR HET JUISTE EVENWICHT

In een vorig artikel in Van Mens tot Mens is even de vraag aangestipt, of er voor een vereniging voor maatschappelijk werk als Humanitas, waarvan het hoofddoel is geworden de maatschappelijke hulpverlening als beroepsarbeid mogelijk te maken, ook niet een verantwoordelijkheid ligt op een breder terrein. Met name het bredere terrein van wat wel genoemd wordt de handreiking van mens tot mens, spontaan, zonder de noodzakelijke bedachtzaamheid van het helpen-als-ambacht. Het doet onwillekeurig denken aan het wat brave puntlicht van lang geleden: 'Ach waren alle mensen goed en wijs en deden allen wel, dan was dees aard een paradijs, nu is het vaak een hel.' Het is natuurlijk wel wat overdreven om dit te wensen; we zijn nu nuchterder. Naar een paradijs — wat dat dan ook wezen mag — verlangen we niet meer met zoveel woorden. Het is al voldoende wanneer we een beetje redelijk met elkaar kunnen omgaan en gewoon wat consideratie met elkaar weten te betrachten. Of we dan 'goed' zijn, wijs zijn en 'wel' doen, laten we dan maar in het midden, maar een beetje meer zorgvuldigheid in het onderling verkeer kan bepaald geen kwaad en zonder dat het nu op dees aard bepaald een hel is, is het toch wel zo, dat we ons danig door onze medemensen in de steek gelaten kunnen voelen en vaak van mening zijn dat met een beetje meer medeleven en onderling begrip een stuk plezieriger zou zijn.

We kunnen ons de vraag stellen, of we er wel goed aan doen dit soort gedachten te koesteren. In de tijd dat het puntlichtje ontstond (de negentiende eeuw druipert er om zo te zeggen af), kon men nog oprecht van mening zijn, dat alle kwade dingen het gevolg waren van boze mensen. Lief zijn voor elkaar was dan wel de voor de hand liggende oplossing van alle kwalen. Ook van de grote kwalen? Maatschappelijk onrecht? Uitbuiting? Ar-

Een Friese sport: het polstok vérspringen over water. Al jaren komen onze afdelingen en gewesten met de hakken over de sloot, maar wel ieder jaar een beetje verder. Vandaar dat de symboliek ons aantrok. De foto hoort bij het artikel verderop: 'HUMANITAS IN FRIESLAND'.

't Is een heel eind van Amsterdam naar Leeuwarden met de trein. Mijn overbuurman slaagt er dan ook niet in de afstand lezend in een bekend ochtendblad te overbruggen.

Bij Zwolle was het zover. Nog even kan een klein uitstel worden verkregen, dank zij de hete koffie die wij in Zwolle hebben ingenomen, maar als ook die lijfelijk en geestelijk is verwerkt en het slappe plastic bekertje met het houten lepeltje in 'de daarvoor bestemde afvalbak' is gdeponeerd, komt de onvermijdelijke openingszet.

'Een slecht jaar voor de boeren, meneer.'

't Was voor mij geen opzienbarende mededeling, want zolang ik met treinen reis, vooral naar gebieden die over een platteland beschikken, dat nog met enig recht aanspraak op deze benaming kan maken, heb ik nooit iets anders gehoord. Wat mij betreft moet het eerste goede jaar voor de boeren nog komen. Dat weerhoudt mij er overigens niet van om elke keer weer instemmend en enigszins deelnemend te knikken. Want ik heb echt niets tegen boeren.

'Ja 't is slecht met al die regen.'

Meestal gaat dat er wel in, maar deze keer is het mis. Ik heb, zo blijkt mij, te doen met een deskundige, die mijn 'regen-opmerking' onmiddellijk en beslist wegwuift.

'Neen meneer, 't zit 'm niet in de regen, 't is het mond- en klauwzeer. En dat is niet alles, maar die Duitsers hebben de grens dichtgegooid en...'

Nu volgt een zeer deskundig verhaal, overvloedig bestrooid met statistische gegevens over de EEG en het Produktschap voor Vlees, en enkele — voor mij althans — onduidelijke regeringsmaatregelen, over prijzen per kg. schoon gewicht en slachtpremies en hoe het allemaal anders zou kunnen. 'En dat meneer zelf toch ook wel kan nagaan dat...' kortom, geen verhaal voor een vegetariër van den bloede. In ieder geval kan ik er één ding uit opmaken, tegenover mij zit een handelaar in veevoeder en granen, die weer eens overduidelijk het bewijs

De 'image' van het maatschappelijk werk

levert dat elk vak een samenwerking tegen leken is.

Bij Wollega is het onderwerp uitgeput, waarschijnlijk mede door mijn weliswaar welwillende maar niet erg inspirende 'wel-wels' en kom-koms'.

Nu ben ik aan de beurt, er wordt van mij verwacht dat ik het laatste deel van Wollega tot Leeuwarden vul met beschouwingen over mijn werk. Ik weet uit ervaring dat er niet aan te ontkomen is en tegelijkertijd dat het tot niets leidt. Let u maar op.

Ik: 'Ja, die problemen heb ik niet in mijn werk.'

Hij: 'Wat doet u, als ik vragen mag?'

Ik: 'Ik zit in het maatschappelijk werk.'

Een lange stilte, die echter niet zonder betekenis is, want de uitdrukking op het gelaat van mijn reisgenoot drukt precies uit wat er in hem omgaat: niets. Bovendien geeft zijn blik een niet te peilen medeleven weg, alsof hij zeggen wil: 'Ach, wat is dat nou toch zielig!' Maar dat zegt hij niet, want wat men ook beveren moge, de meeste mensen zijn wellevend, zo ook deze handelaar in veevoeder en graanprodukten, dat blijkt uit zijn bedachtzaam uitgesproken vraag:

'Slecht jaar zeker voor het maatschappelijk werk?'

Zei ik 't niet?

T. v. Gr.

moede? Bestaansonzekerheid? We weten nu wel beter. Voor grote kwalen passen grote remedies en het beroep op het goede in de mens is geen groot middel; het schiet te kort, omdat het geen rekening houdt met het aandeel dat de maatschappelijke structuren, die sterker zijn dan boze of slechte mensen, hebben in het ontstaan en voortduren van intolerabele toestanden.

Terecht is er gegrepen naar het middel van de maatschappelijke ordening, naar wetgeving en regeling, naar massa- en algemeen werkende middelen om aan sociale misstanden een eind te maken. Er is meer rechtvaardigheid, misschien geen 'recht voor allen', maar wel minder onrecht voor velen. Onze maatschappelijke organisatie heeft meer en meer het karakter gekregen van een rechtsstaat, ook op sociaal terrein: de zwakkeren in economisch opzicht zijn niet meer afhankelijk van de goedwillendheid van enkelingen: recht en wet zijn in de plaats gekomen van persoonlijke willekeur en afhankelijkheid.

Maatschappelijke voorzieningen nemen de plaats in van individueel helpend optreden en niemand zal ontkennen dat dit niet een vooruitgang betekent. Wat is nu de plaats van het maatschappelijk werk in dit geheel? Zie ik het goed, dan is het moderne maatschappelijk werk in Nederland,

erkend en voor een belangrijk deel betaald door de overheid, één van die maatschappelijke voorzieningen geworden. Maar wel een van een bijzondere soort. De systemen van sociale zekerheid die wij hebben opgebouwd, van het kindertwetje van Van Houten tot aan de Algemene Bijstandswet, met alles wat daartussen in aan sociale verzekering is ontstaan, zijn algemene regelen, confectie, van uitstekende kwaliteit weliswaar, maar men moet wel in het geijkte matenstelsel vallen; tussenmaatjes zijn niet leverbaar. In die tussenmaten specialiseert zich het moderne maatschappelijk werk. De cliënt staat centraal, zijn belang geeft de doorslag en ieder geval wordt als iets unieks beschouwd. Men levert maatwerk, voor zover dat maar mogelijk is. Ook deze vorm van sociale arbeid is een voorziening geworden, waarvan we naar behoefte gebruik kunnen maken. Het is niet verwonderlijk dat maatschappelijk werk eens door een socioloog werd gekenschetst als 'een correctie op het formeel-organisatorische element van onze samenleving.'

En juist door deze sterke betrokkenheid van het maatschappelijk werk op onze doorgeorganiseerde, ingewikkelde en voor velen ondoorzichtige maatschappij, is het begrijpelijk, dat vak-

Vervolg op pagina 2

HET ZOEKEN NAAR HET JUISTE EVENWICHT

Vervolg van pagina 1

matige hulpverlening door betaalde beroepskrachten in de plaats is gekomen van de charitatieve bemoeiingen van de vrijwilligers van vroeger. Het is duidelijk dat er voor een vereniging van maatschappelijk werk juist daar een verantwoordelijkheid is komen te liggen, waar de beroepskrachten hun intrede doen. Soms moet men wel eens andere organisatievormen kiezen om de aanstelling van vakkundig personeel mogelijk te maken. Elders in dit nummer kunt u daarvan meer lezen in het artikel over de afdeling Neder-Veluwe. Betekent dit nu, dat er geen behoefte meer zou zijn aan vrijwilligersactiviteiten? Moet alles door de vaklieden gedaan worden? Is er geen plaats meer voor mensen die gewoon, omdat zij mens zijn, een ander willen helpen? Natuurlijk niet! Er zijn kansen te over om aan anderen te laten blijken, dat men er is en dat men beschikbaar is, als de nood eens aan de man mocht komen. Iedereen heeft wel burens, vrienden en familie, op wie hij terecht een beroep kan doen en die ook voor hem wel eens in de bres willen springen. Iedereen of bijna iedereen... In dit laatste zit het probleem. Wie niet gekend wordt, zit met zijn moeilijkheden, hoe onschuldig dan ook, onmiddellijk omhoog en alleen. En voor deze mensen kan het een zegen zijn, dat ook de hulpverlening een functie is geworden in de samenleving, een instituut, bij naam bekend en voor iedereen bereikbaar. In een maatschappij waarin vrijwel alles alleen door middel van een opzettelijke organisatie tot stand kan komen, is het onvermijdelijk dat ook de onderlinge hulpverlening het hulpmiddel van de organisatie nodig heeft om voluit, ook als 'vrijwilligersactiviteit' gerealiseerd te kunnen worden.

Mr. G. Ebbeling

De Afdeling Nijmegen zoekt voor een meisje van 23 jaar, met een lichte spraakstoornis, een gezin in Nijmegen of omgeving, waar zij van maandag tot en met vrijdag overdag de kinderen kan verzorgen.

Zij is genegen desgewenst de hierbij behorende lichte huishoudelijke werkzaamheden te verrichten.

Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot de maatschappelijk werker van de Afdeling Nijmegen, de heer R. M. A. Verbeeck, te bereiken vrijdagmorgen van 9 tot 12 uur, telef.: 08800 - 2 03 70.

WIJ ZIJN BEREID

Wij lezen in 'Het Diaconaat' van februari 1966:

'De vergadering der diakenen heeft, met één stem tegen, het voorstel van het Moderamen aanvaard om aan K.A.Z. goedkeuring te vragen voor het zenden van een brief aan B. en W., te zamen met de R.K.- en de N.H.-denominaties, waarin wordt meegedeeld dat zij willen meewerken aan de stichting van een dienstencentrum, uitgaande van ten minste de drie genoemde denominaties en dat zij in beginsel bereid zijn —desgewenst— voor niet-kerkelijke instellingen en organisaties.'

De redactie van 'Van Mens tot Mens' is bereid —desgewenst— met behulp van Freud, voor de belangstellende lezers.

HET ZOEKEN NAAR DE JUISTE SCHAAL VAN ONS WERK

DE AFDELING NEDER-VELUWE VAN HUMANITAS

'Wie zoekt zal vinden.' Een archaische wijsheid. Wie vooruit wil, dient dus te weten waarnaar hij moet zoeken. Sinds enige tijd heeft Humanitas van de kaart van Nederland een zoekplaatje gemaakt. Met als uitgangspunt één kernvraag: 'Waar liggen, dichtbij en ver van onze brullende snelwegen, de meest doelmatige grenzen van onze werkeenheden voor maatschappelijk werk?' Onze afdelingen oude stijl geven al lang niet meer uitsluitend de organisatie aan. Steeds meer wordt het ruimtelijk kader, waarbinnen vraag en aanbod, in het door vakmensen uitgevoerde algemeen maatschappelijk werk, zo efficiënt mogelijk tot elkaar kunnen worden gebracht, een maatstaf voor onze organisatievorm. In Z.O.-Friesland heeft een federatie van vijf afdelingen een bruikbare, zij het moeite en zorgen meebrengende, oplossing gevonden.

In het gebied waar Ede, Renkum en

Wageningen liggen, kwam kort geleden een ander antwoord uit de bus.

De voorzitter van deze ledenbondeling, de heer J. van der Ploeg, is de man die op het congres zei: 'Schrijf toch eens in "Van Mens tot Mens" over geslaagde pogingen tot oplossing van problemen in afdelingen ten voordele van de belanghebbende lezer, die de ervaringen van anderen wil kennen.'

Omdat er nu interessant nieuws voor ons zit in zijn eigen afdeling, zijn wij naar hem toegegaan in Ede, om in een vraaggesprek iets over de zo spectaculaire groei van 'Neder-Veluwe' te weten te komen. De afdeling 'Neder-Veluwe' heeft namelijk een bruikbare organisatieschaal gevonden, ze heeft met grote snelheid de aanstelling gerealiseerd van een maatschappelijk werker, met een drukke praktijk, en er wordt reeds gebouwd aan de aanstelling van een tweede functionaris.

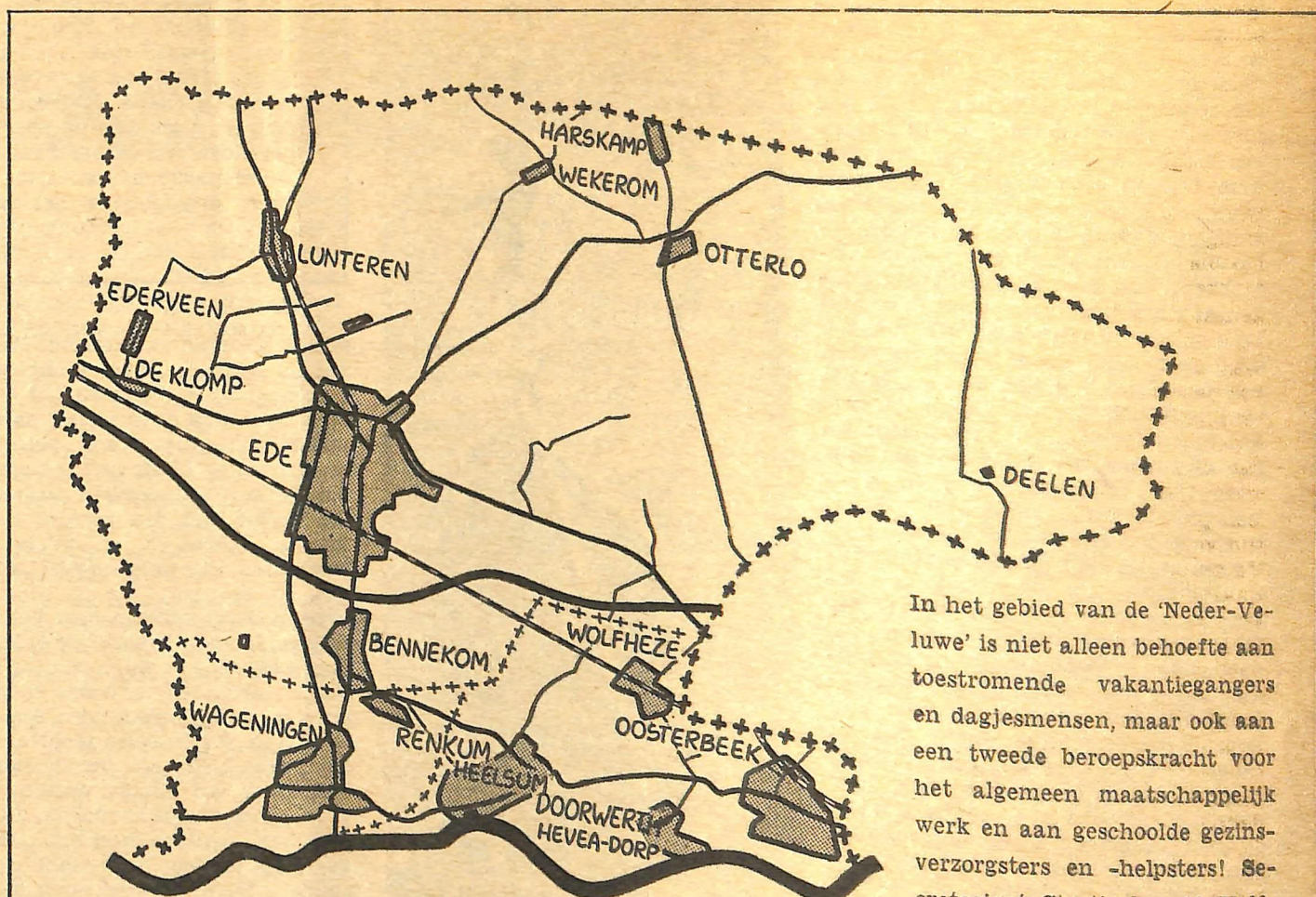
Het huis van de heer Van der Ploeg staat op een nauwelijks getemde zandverstuiving in nieuw-Ede. Niettemin is zijn tuin voor een grotestad-bewoner bijzonder aantrekkelijk. 'Een vakkundig ontginner van woeste grond,' dachten we.

Uit het vervolg van dit verhaal zal u blijken hoe waar dat is.

We konden echter niet lang stilstaan bij gazon, planten en tuin, we moesten het hebben over een stuk opbouw van Humanitas.

We kwamen overeen het nu volgende in verhalende vorm, zonder namen te noemen, weer te geven.

Het begon in het voorjaar van 1964. In de afdeling Wageningen dacht men al enige tijd: 'Waar halen we in vredesnaam een nieuwe voorzitter vandaan en nog wat bestuursleden?' In Ede bracht een bestuursverkiezing een nieuw bestuur, dat voor het grootste deel uit import Edenaren bestond.

In het gebied van de 'Neder-Veluwe' is niet alleen behoefte aan toestromende vakantiegangers en dagjesmensen, maar ook aan een tweede beroepskracht voor het algemeen maatschappelijk werk en aan geschoolde gezinsverzorgsters en -helpsters! Secretariaat: Stratiusslaan 12, Wolfheze, tel. 08308-220.

TWAALF WOONKERNEN - GROTE AFSTANDEN

Gemeentegrenzen verleiden hen niet zo gauw tot lokaal chauvinisme. De nieuwe voorzitter vertelde zijn medebestuurders van zijn ervaringen met de opbouw in Groningen. 'Dat sprak wel aan, maar wat doe je als je slechts op de steun van 70 leden kunt rekenen?'

In Renkum bloeide plotseling een jonge afdeling op, met bij de start reeds 70 leden, die, na met elan de nodige eerste organisatiewerkzaamheden te hebben verricht, dachten: 'En wat nou, met onze goede wil en onze geringe nieuwelingenkennis van vrijwilligerswerk?' Mensen helpen? Hoe? Waar beginnen we?

Voor het realiseren van een eigen apparaat, met een maatschappelijk werker als kern, waren deze drie afdelingen, voor de eerste tijd althans, stuk voor stuk te klein. Voortgaan of starten op basis alleen van vrijwilligersactiviteiten, hoe belangrijk ook voor onze vereniging, bood geen van de besturen bevredigende perspectieven. Niet voor niets is al geruime tijd en op vele plaatsen in Humanitas de gedachte gepropageerd dat een bij-de-tijds en groeikrachtig Humanitas het moet hebben van een evenwichtig en verantwoord samengaan van vakkundig individueel maatschappelijk werk, en vrijwilligerswerk, met veelsoortige sociale hulpverlening aan mensen en groepen.

Het raadgevend geweest had daarom weinig moeite met het vinden van medestanders om op het Veluwe zand een gooi te doen naar concentratie van krachten, ten einde gezamenlijk te bereiken wat elk alleen niet vermocht. Uit het verhaal dat we verder hoorden, blijkt dat, om concentratie te bereiken, de keuze van de streekafdelingsvorm hier niet zo welbewust en niet met een zo uitgesproken voorkeur is gedaan, gelijk dat onduidelijk wordt aanbevolen in onze brochure 'Uitzicht'. Toevallige omstandigheden speelden een grote rol. Het gebrek aan ervaren bestuurskader heeft bij de keuze van juist deze concentratievorm minstens even sterk meegespeeld als principiële overwegingen.

Het door de maatschappelijk werk adviseur volledig gesteunde uitzicht: 'gezamenlijk kunnen we een maatschappelijk werker aanstellen,' deed de deur open voor volledig samengaan van de drie. Van de aan te stellen maatschappelijk werker, uiteraard in het algemeen maatschappelijk werk, verwachtte men weer een stimulans tot de gewenste kadervorming, door inschakeling en begeleiding van vrijwilligers en bestuursleden. Op die manier zou het door alle betrokkenen nagestreefde evenwichtige geheel kunnen worden bereikt.

Wat we hierna gaan vertellen betreft het belangrijkste in het gehele proces van opbouw van een weerbare streekafdeling. Tegelijkertijd en ten dele is het een oud verhaal. Daar komt het weer: 'leden werven is niet moeilijk'; 'een paar toegewijde leden die er wat tijd voor over hebben en je krijgt ze.' 'Je zet het nodige voorlichtingsmateriaal uit bij goed geselecteerde adressen; je bezoekt ze daarna en weldra staat een vrij hoog percentage van hen op de ledenlijst.' Denk maar aan wat er in Rotterdam gebeurt: 'persoonlijk bezoek doet 't m.'

Drie bescheiden afdelingen zijn natuurlijk niet ineens een sterk geheel, maar kunnen het wel worden. De afdeling Neder-Veluwe is dat inmiddels. In een uitgestrekt gebied, waar 3 jaar geleden ongeveer 200 leden woonden, heeft Humanitas er nu 500; en staat nr. 8 op de afdelingsranglijst. Dat is belangrijk. Vanwege de inkomsten ook wel, maar vooral om de werkbasis die eruit voortkomt voor de maatschappelijk werkster.

Een analoog voorbeeld: Enige tijd geleden waren we in Rotterdam. Het 'Johan Brautigamhuis' van Humanitas aan de Berberisweg werd geopend. Wij vroegen de weg. Men antwoordde letterlijk: 'Berberisweg is in Noord, waar dat nieuwe huis van Humanitas staat.' We hadden dus direct naar Humanitas kunnen vragen. Kijk, dat

PRIJSBEPALINGSLIJST

van het 4e Nationale Humanitas Kansspel

'Uw lot voor hun levenslot'

(Bij het ter perse gaan van dit blad officieel bekend geworden)

HOOFDPRIJS f 30.000

in contanten minus kansspelbelasting

deelnemingsbewijs

412886

	deelnemingsbewijs
2de prijs: personenauto BMW LS de Luxe	— nr. 300192
3de prijs: een speedboot met buitenboordmotor	— nr. 357152
4de prijs: een bromfiets 'Puch'	— nr. 313660
5de prijs: een bromfiets 'Puch'	— nr. 351448
6de prijs: een dames- of herenrijwiel	— nr. 183203
7de prijs: een dames- of herenrijwiel	— nr. 146369
8ste prijs: een dames- of herenrijwiel	— nr. 322199
9de prijs: een dames- of herenrijwiel	— nr. 262310
10de prijs: een dames- of herenrijwiel	— nr. 170017
11de tot en met de 360ste prijs: elk een 4-kleurenbalpen in luxe uitvoering of een paar nylandameskousen	
alle deelnemingsbewijzen, met nummers eindigende op	439

HET MEDEWERKERSKANSSPEL

1e prijs: 1 zakje m. 25 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 12941
2e prijs: 1 zakje m. 15 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 22533
3e prijs: 1 zakje m. 10 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 24422
4e prijs: 1 zakje m. 5 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 20112
5e prijs: 1 zakje m. 5 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 36261
6e prijs: 1 zakje m. 5 gouden tientjes - medewerkersecoupon nr. 17434

is het nu. Het is bekend. Dat komt, onder meer, door veel leden.

In Ede bleken op vier kandidatenlijsten voor de kort geleden gemeenteraadsverkiezingen leden van Humanitas voor te komen. Bij PvdA, VVD, PSP en Gemeentebelangen. Dat is óók belangrijk.

Hulp is overal nodig, maar er moeten kanalen zijn voor de cliënten om de maatschappelijk werkster te kunnen bereiken. En die ontstaan vanzelf als je energieke leden werft op vele fronten. Als in een plaats een hoog percentage van de in aanmerking komende groepen lid is, komen de kanalen vanzelf, via gemeenteraad, bejaardensociëteiten, scholen, vakbonden, bedrijven, partijen, enz. Leden spreken met kennissen over Humanitas. Dit nu achten de bestuursleden van Neder-Veluwe een minstens even belangrijk aspect voor het functioneren van hun apparaat als de contributieinkomsten. Voor geld heeft de afdeling nog op andere en even voortvarende wijze gezorgd. Met collectes, vrijwillige extra-bijdragen van leden, bijdragen van enkele bedrijven, en met lotenverkoop, werd in anderhalf jaar een werkkapitaal van f 10.000,— gevormd.

Eerst gunden slechts twee gemeenten Humanitas een collecte; één niet. Maar wat wil je, twee gemeenten wel en één niet? Ook dat kwam dus in orde, juist dank zij de schaalvergroting en onze concentratie. Dat maakt indruk. En de collectanten kwamen er in alle gemeenten, evenals dat met leden het geval was.

De lotenverkoop produceert eveneens bekendheid naast guldens.

U leest het: een groep gewone leden die voor de zaak voelen en weten wat ze willen, kunnen uit drie kleine afdelingen één grote maken. Dat is volledig gelukt.

Maar nu eerlijkheidshalve iets over de problemen, die er ook zijn. Het zandige grondgebied van deze afdeling draagt drie 'grote' woonkernen, maar met de kleine mee zijn het er 12. Er zijn 125.000 inwoners. De afstanden zijn groot. De bevolkingsgroepen waar Humanitas het van hebben moet, zijn hier relatief geringer in omvang dan landelijk het geval is. (Denk maar aan de "televisiekijker" in Harskamp). De maatschappelijk werkster moet dus op minstens drie plaatsen spreekuur houden; en mobiel zijn. Een andere puzzel is dat de plaatselijke besturen formeel zijn opgeheven, terwijl toch plaatselijk werk en plaatselijke leiders nodig blijven. De vrijwilligerswerkzaamheden moeten voor een groot deel per woonkern georganiseerd worden en van daaruit worden geleid, of het nu een collecte of een bejaardensociëteit betreft. Dat moet zo blijven en kan ook onmogelijk gecentraliseerd worden, hoogstens centraal gestimuleerd. Dit te bereiken baart het streekbestuur enige zorg. Men mist voldoende ervaren kader op verspreide knoppunten. Het publiek leert daarbij Humanitas hoofdzakelijk uit plaatselijke contacten en uit het vrijwilligerswerk kennen. Dat werk ziet men, men zou het zelf ook kunnen doen.

Het draagt voor een deel de vereniging. Leden winnen is gemakkelijk genoeg. Er zijn gelukkig nog altijd velen die bereid zijn ons werk te steunen. Ze moeten opgespoord worden, dat wel. Om ze op den duur als lid te behouden, om ze tot propagandist te maken en om ook anderen, bij wie de interesse nog op een laag pitje staat, aan te trekken, is het nodig dat er wat gepresteerd wordt; dat bereidwillige leden ingeschakeld worden bij organisatie en sociale hulpverlening; dat de-

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Nu gebleken is, nadat de eerste uitgave van het voorlichtingsboekje 'Advocaat & Procureur' is uitgegeven, dat nog steeds een zeer grote belangstelling voor dit boekje bestaat, heeft de Nederlandse orde van advocaten besloten een tweede oplage te laten verschijnen.

Gezien de omvang van deze oplage zal het de orde echter niet mogelijk zijn in de toekomst het boekje gratis ter beschikking te stellen. Anderzijds beoogt de orde geen commerciële doel en kan dus worden volstaan met het in rekening brengen van de kostprijs.

In het maatschappelijk werk blijkt ook herhaaldelijk behoefte te bestaan aan nadere informatie over de rol van de advocaat.

Wij zijn dus de orde zeer erkentelijk voor de beschikbaarstelling van deze 'billijke' informatiebron.

Het boekje kan worden verkregen door overmaking van f 1,50 op postrekening 7 90 00 t.n.v. de Nederlandse orde van advocaten te 's-Gravenhage.

genen die ons nodig hebben afdoende geholpen worden. Als hieraan, mede door voldoende kader, het nodige gedaan kan worden, behoeven een aantal bestuursleden in Neder-Veluwe zich niet meer zo heel erg onmisbaar te voelen.

De voorzitter beveelt dit punt zéér in de aandacht van aanstaande schaalvergroters aan.

Bij het naar huis rijden dachten we: Een afdeling heeft goede bestuursleden nodig, anders gaat het niet. Maar ook goede 'secundi' mogen niet ontbreken! Het is een zaak van levensbelang dat er voldoende reservekader is, centraal zowel als lokaal; dan zijn de mogelijkheden bijna onbegrensd.

We hopen dat we met het nogal uitvoerig overbrengen van de ervaringen in Neder-Veluwe iets hebben bereikt van wat de heer Van der Ploeg op het congres bedoelde.

Nu het verhaal verteld is, achten we ons gerechtigd de heer Van der Ploeg nog even persoonlijk bij ons slotwoord te betrekken. Want dat gaat niet speciaal en alleen over de afdeling Neder-Veluwe.

Er is, zegt hij, een zeer grote behoefte aan een goede beschrijving van de onderscheiden soorten maatschappelijk werk, maar vooral van de sociale hulpverlening waarmee in de diverse afdelingen van Humanitas ervaring is opgedaan: 'Wat houdt ieder onderdeel in'; 'hoe wordt het aangepakt'; 'wat zijn de financiële aspecten.'

Een dergelijke inventarisatie zou volgens de heer Van der Ploeg voor minder ervaren besturen en vrijwilligers een goede stimulans en een handleiding zijn. Hij meent hierin een vruchtbare en dringende taak te zien voor het centrale en gewestelijke apparaat van de vereniging.

H. v. SCHAAIK

HUMANITAS IN FRIESLAND

TWEE VREEMDEN IN DE MAATSCHAPPIJ

Buiten Friesland zijn er meer anekdotes en grapjes over de Friezen en hun land in omloop dan in Friesland zelf. Mensen uit het westen des lands menen dikwijls dat zij de Friezen beter kennen dan de Friezen zich zelf kennen.

Soms zit er een kern van waarheid in, maar meestal is het beeld dat men van de Friezen schetst vertekend. Waar komen dan de vele meningen, hetzij als een grap, hetzij als ernst bedoeld, over de Friezen vandaan?

Ik ben geneigd op die vraag een vrij simpel antwoord te geven, nl. de Friezen zijn anders dan de meerderheid van ons volk. Een gemeenplaats zullen velen waarschijnlijk zeggen. Toch is dat niet juist en wie een tijd lang met de Friezen werkt en in Friesland woont, komt tot de ontdekking dat het anders zijn van de Fries nu juist zijn karakter bepaalt.

Om nu maar eens een recent voorbeeld te noemen: nergens anders in ons land is het mogelijk dat men met ernst en overgave voor de verkiezing van de Prov. Staten uitkomt met een FNP (Fries Nationale Partij) alsof het lot van Friesland ervan afhangt. Dat dult op een zeker chauvinisme, of als dat woord al te geladen is, kan men ook zeggen op grote liefde voor en gebouwenheid aan de provincie en haar bevolking.

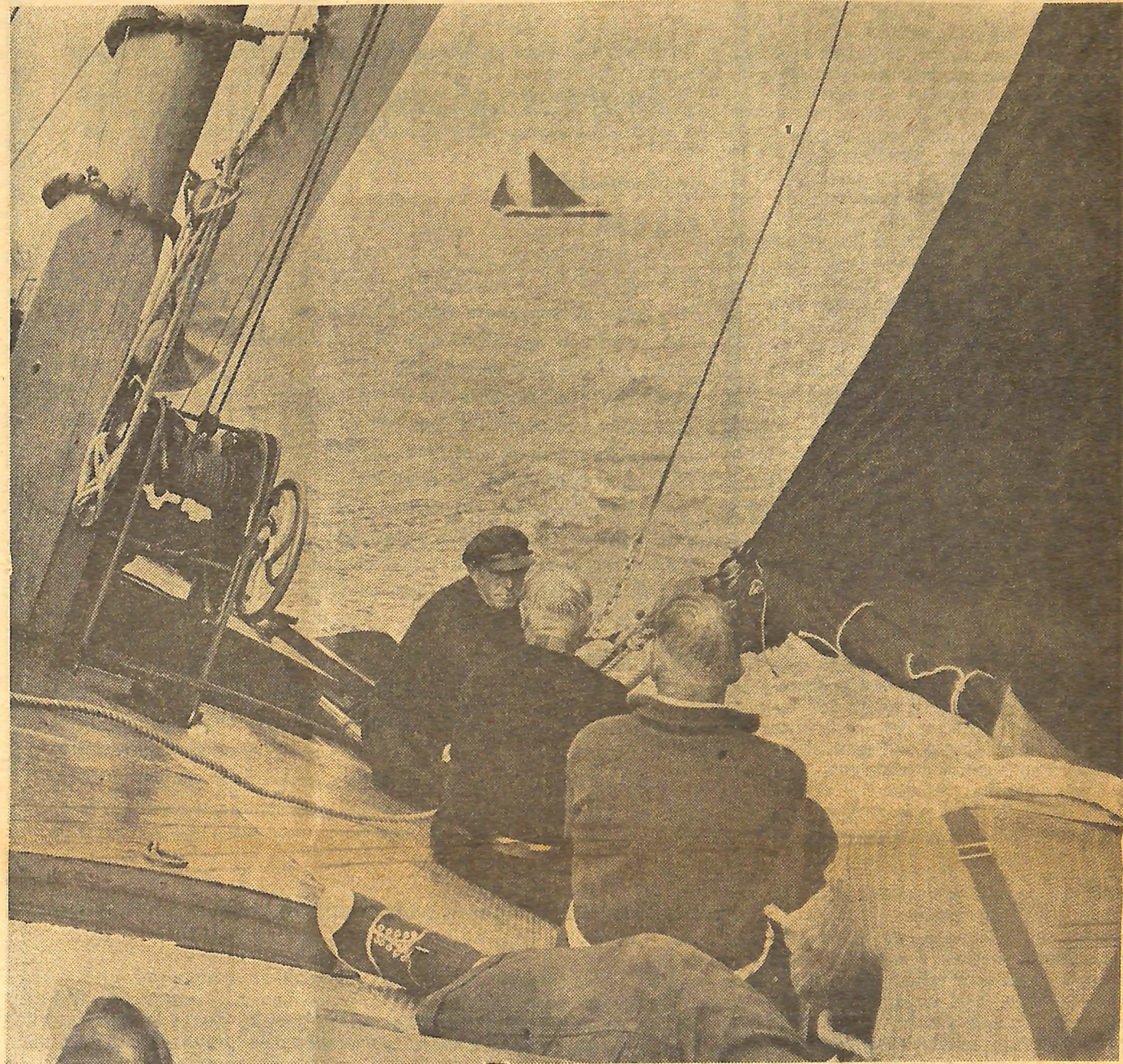
De Fries is geen mens van de meerderheid, maar schaaft zich dikwijls doebewust achter een minderheid, zonder zich af te vragen of die minderheid het wel bij het recht eind heeft. Dat bezorgt hem dan wel eens teleurstellingen, maar die weet hij met moed te dragen. Zijn onafhankelijkheidsgevoel is bijzonder groot, terwijl zijn afhankelijkheid aan de zaak die hij voorstaat, eveneens bijzonder sterk is. Hij is gemakkelijk in beweging te brengen voor vernieuwingspogingen van het geestelijk en sociaal leven terwijl hij — zonder het zelf dikwijls te beseffen — ook hartstochtelijk kan vasthouden aan het oude en vertrouwde.

Dit dualisme speelt hem in onze tijd wel eens parten, b.v. bij de industrialisatie. Hij weet dat dit noodzakelijke proces moet doorgaan, wil zijn provincie niet in economisch en sociaal opzicht blijvend gaan behoren tot de achtergebleven gebieden. Maar tegelijkertijd vindt hij het in zijn hart betreurenswaardig dat zijn provincie wordt beroofd van zijn rust en landelijk schoon. Bovendien voelt hij zeer goed aan dat door de 'nieuwkomers' zijn taal in het gedrang komt. Heel aardig en gevoelig werd dat mij duidelijk toen ik in het ziekenhuis lag. In een gesprek met een aantal zusters over de moeilijkheden met de taal in verband met de industrialisatie voelden zij op een gegeven moment, dat hun zakelijke argumenten waren uitgeput en riepen zij als het ware in koor uit: 'Maar we mogen toch ook nog wel wat houden om voor te strijden.' In deze emotionele uitroep spreekt duidelijk dat de Fries soms tegen zakelijk weten in blijft vasthouden aan een ideaal.

En humanitas?

Ik ben niet de eerste, noch binnen noch buiten Humanitas, die onze vereniging maar moeillijk een plaats kan geven in het bestaande patroon van de samenleving.

In 'Van Mens tot Mens' van maart jl. wijst mr. Ebbeling daar nog eens duidelijk op. De vraag welke ik tracht te beantwoorden is, of nu juist deze moeilijke plaatsbare vereniging daarom in stijgende mate de belangstelling van een groot deel van de Friese be-

volking ontvangt. Evenals in de Fries zit er in Humanitas een individualistische trek en de stijl waarmede Humanitas haar werk tracht te verrichten, sluit aan bij de nog altijd levende idealistische instelling van de Friezen.

'Humanitas is niet gelijk te stellen met welke organisatie dan ook,' zegt mr. Ebbeling. Dat is juist. Een minderheid is bereid zich mede verantwoordelijk te stellen voor het geheel van de samenleving en zij vraagt zonder veel pretenties een plaats in dat geheel waar het kan, door de kwaliteit van haar werk.

Die vraag van Humanitas en de wijze van werken spreekt de Fries aan, niet slechts zij die zich verwant weten aan haar doelstellingen, maar ook anderen.

Het is wat pretentius te zeggen dat wat er in Friesland is gebeurd, de laatste jaren nauwelijks denkbaar is in andere provincies. In een aantal jaren heeft Humanitas een volwaardige plaats verworven in het geheel van de instellingen voor maatschappelijk werk.

Een zeer belangrijke vraag is, of deze plaats ook tot uitdrukking komt in het stijgende ledental en de oprichting van nieuwe afdelingen.

Dit is een steeds terugkerend discussiepunt in besturen, waarover in diepe wezen geen enkel verschil van mening bestaat. Alleen de realisatie van deze interne opbouw kan men van verschillende kanten benaderen, maar de meest belangrijke vraag op dit moment is wat prioriteit dient te worden gegeven.

Met vijf maatschappelijk werkers, van wie één voor de gezinsvoogdij — een snel groeiende afdeling van Humanitas in Friesland — drie in het oostelijk deel van Friesland en één in de stad Leeuwarden, waarvan het bestuur denkt aan de aanstelling van een tweede kracht, vraagt de interne opbouw van het werk voortdurende aandacht.

Twee jaar zijn wij al bezig met het streven naar de oprichting van een bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden. Deze zaak is nu in het stadium van ontwerpen van statuten en het samenstellen van een bestuur om de plannen ten slotte te concretiseren. Het bestuur van de afdeling Leeuwarden is zover gevorderd met de voorbereidende werkzaamheden voor een bejaardentehuis 'Het Erasmushuis' in Leeuwarden, dat met het gemeentebestuur onderhandelingen worden gevoerd over de grond. Dit plan wordt in samenwerking met het Humanistisch Verbond en de woningbouwvereniging 'Beter Wonen' ten uitvoer gebracht. De pogingen om in de gemeente Oosterland te komen tot een gemeenschappelijke stichting voor maatschappelijk werk hebben helaas nog niet tot resultaat geleid, iets waarvan de betrokken deelnemers zeker het nodige hebben geleerd. Een andere poging tot brede samenwerking in Midden-Friesland zal hopelijk een beter resultaat opleveren, zover is de samenwerking tussen de centra in Friesland nu wel gevorderd. Het is iets waarover men verschillend kan oordelen, maar naar mijn vaste overtuiging is

een en ander voor Friesland een duidelijk naar buiten gerichte demonstratie van ernst waarmede de centra pogen tot vergaande samenwerking te komen. En hier knoop ik weer aan bij die 'vreemde' Friezen en dat 'vreemde' Humanitas. Doelbewust heeft Humanitas in Friesland deze weg gekozen en het laat zich aanzien dat juist deze bereidheid: het maatschappelijk werk aan de bevolking aan te bieden als een geheel dat integraal wordt verricht, de Fries in bijzondere mate aanspreekt. Het overleg in het PMO (provinciaal maatschappelijk overleg) wordt zeer intensief gevoerd. In dat overleg komen al deze en andere vraagstukken van samenwerking ter sprake. Ook hier kan de vraag naar prioriteit worden gesteld, maar bij de huidige bezetting van het provinciaal apparaat blijft het nu eenmaal steeds een kiezen tussen wenselijkheden en mogelijkheden.

Ik ben ervan overtuigd dat de twee wat 'vreemde elementen' in onze samenleving elkaar hebben gevonden. Dat is gebleken toen Humanitas haar kantoorpand had aangekocht en wel door de financiële steun die zij daarbij mocht ondervinden van vele zijden. De medewerking welke Humanitas in Friesland geniet, is groter dan de omvang van de vereniging zou doen vermoeden. Nu is de tijd aangebroken de belangstelling voor Humanitas en haar werk om te zetten in meer leden en afdelingen.

Humanitas en de Friezen horen bij elkaar en de toekomst voor beiden ligt open.

M. ten Hoff